

De Opting-in regeling verslechtert de positie van sekswerkers

De Opting-in regeling voor sekswerkers, waarbij zij fiscaal niet als werknemer of zelfstandige worden gezien, functioneert onvoldoende. Dat blijkt uit meldingen van het Sekswerk Meld- en Adviespunt (SMAP) van Soa Aids Nederland.

Informatie is beperkt beschikbaar en het voorwaardenpakket, bedoeld om autonomie, privacy en vrijwilligheid te beschermen, wordt vaak geschonden. Ook handhaving door overheidsinstanties ontbreekt. Dit impactrapport brengt in kaart waar de regeling tekortschiet en wat nodig is om de positie van sekswerkers te verbeteren.

In de vier jaar dat het Sekswerk Meld- en Adviespunt bestaat, heeft het 444 vragen of klachten behandeld.

Het Sekswerk Meld- en Adviespunt (SMAP) versterkt de positie van sekswerkers die vastlopen in contact met instanties en systemen. Sekswerkers kunnen bij het SMAP terecht met vragen en problemen, zoals het niet kunnen openen van een bankrekening of afsluiten van een hypotheek, negatieve ervaringen met politie, zorgverleners of exploitanten, of vragen over vergunningen, regelgeving en privacy.

Het SMAP biedt een luisterend oor, denkt mee, geeft advies en zoekt samen naar passende oplossingen. Door individuele signalen te bundelen, maakt SMAP structurele knelpunten zichtbaar en zet deze om in verbeteringen van beleid. Zo draagt het SMAP bij aan betere rechtsbescherming, minder stigma en discriminatie en ondersteuning die écht aansluit bij de praktijk.

De diagrammen met meldingen aan het SMAP geven een scherp beeld van waar sekswerkers in de praktijk tegenaan lopen en welke instanties daarbij het vaakst een rol spelen.

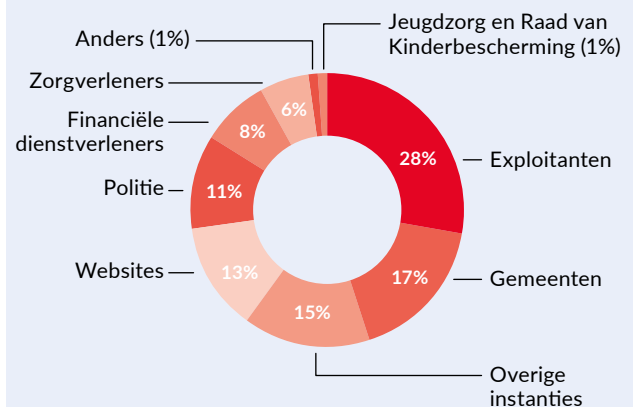
De Opting-in regeling

De Opting-in regeling is een fiscale regeling die veel wordt gebruikt in de sekswerksector. Binnen deze regeling is een sekswerker formeel geen werknemer, maar ook geen zelfstandige. Er ontstaat een soort *fictief dienstverband*: de exploitant houdt loonheffing in, maar draagt verder weinig werkgeversverantwoordelijkheden.

In theorie hebben sekswerkers keuzevrijheid om te beslissen of de Opting-in regeling wordt toegepast. Maar in de praktijk hebben zij vaak geen keuze omdat er door de beperkte hoeveelheid werkvergunningen geen andere optie is om te kunnen werken.

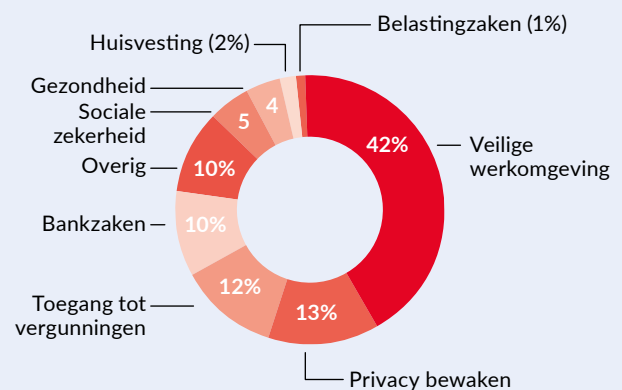
Klacht ging over

Cijfers van dec. 2021 – dec. 2025

Onderwerp vraag/klacht

Cijfers van dec. 2021 – dec. 2025

Hoewel de Opting-in regeling is bedoeld om de positie van sekswerkers te verbeteren en de belastingafdracht makkelijker te maken, laat de praktijk een ander beeld zien:

- Sekswerkers hebben nauwelijks keuzevrijheid tussen werknemerschap, Opting-in of volledig zelfstandig ondernemerschap.
- Exploitanten hebben financieel voordeel bij Opting-in terwijl zij geen werkgeversrisico's dragen, wat de machtsongelijkheid versterkt.
- Er is weinig tot geen toezicht op exploitanten, waardoor misstanden gemakkelijk kunnen ontstaan.
- De voorwaarden die de autonomie, privacy en vrijwilligheid van sekswerkers moeten beschermen, worden vaak geschonden.
- Handhaving door de Belastingdienst of andere overheidsinstantie blijft uit en goede informatievoorziening ontbreekt.

Meldingen bij het Sekswerk Meld- en Adviespunt in 2025

In 2025 ging 31% van de meldingen over exploitanten. De belangrijkste thema's van de meldingen waren:

- 1. Dwang, intimidatie en machtsmisbruik**
Dreigen met boetes of ontslag, manipulatie, isolatie, opgelegde verplichtingen, misbruik van kwetsbaarheden en psychologische druk.
- 2. Financiële uitbuiting en schuldafhankelijkheid**
Hoge boetes, ongewenste looninhoudingen, gedwongen aankopen, leningen die afhankelijkheid creëren, onbetaald werk en structurele financiële benadeling.
- 3. Onveilige en grensoverschrijdende werkomstandigheden**
Druk om onveilig te werken (zoals zonder condooms), gebrek aan achtervang wanneer er iets misgaat, slechte of onveilige huisvesting, het moeten aannemen van gevaarlijke boekingen en het delen van privacygevoelige informatie met klanten.
- 4. Seksuele en fysieke grensoverschrijding door exploitanten**
Ongewenste aanrakingen, het betreden van kamers zonder toestemming, dwang tot risicovolle cosmetische ingrepen, en misbruik van macht tijdens fotoshoots of styling.
- 5. Juridische misstanden, privacy-schending en discriminerende bedrijfscultuur**
Schijnzelfstandigheid, contractboetes, juridische intimidatie, illegale bedrijfsvoering, ongeoorloofd gebruik van persoonsgegevens, roddelculturen en discriminatie op basis van afkomst, gender, uiterlijk of leeftijd.

De Aanpak Sociale en Juridische positieverbetering Sekswerkers

SMAP heeft de afgelopen jaren intensief samengewerkt met het Ministerie van Justitie en Veiligheid aan de verbetering van de sociale en juridische positie van sekswerkers. Deze aanpak is in februari 2026 afgerond. Ondanks de inzet en samenwerking heeft dit niet geleid tot verbetering van de Opting in regeling. De informatievoorziening is niet verbeterd, de handhaving is niet ingebed en het voorwaardenpakket, dat de autonomie, privacy en vrijwilligheid van sekswerkers beschermd, wordt nog steeds veelvuldig geschonden.

Aanbevolen verbeterpunten

Op basis van deze meldingen en signalen formuleert SMAP de volgende verbeterpunten:

1. Handhaving op het voorwaardenpakket en sterkere juridische bescherming

- Betere samenwerking en eigenaarschap tussen Belastingdienst, Arbeidsinspectie, politie en gemeenten om misstanden te signaleren en aan te pakken.
- Herkennen en tegengaan van schijnzelfstandigheid.
- Samenwerking met antidiscriminatiebureaus om racistische, transfobe en andere discriminerende praktijken tegen te gaan.

2. Betere informatievoorziening

- Toegankelijke ondersteuning voor sekswerkers bij het lezen en eventueel ondertekenen van contracten.
- Campagnes over de rechten van sekswerkers, eerlijke tarieven en privacy.

3. Gerichte ondersteuning voor sekswerkers

- Financieel toegankelijke juridische ondersteuning voor sekswerkers.
- Sekswerk-vriendelijke psychosociale hulp voor slachtoffers van intimidatie of schending van rechten.
- Trainingen gericht op het aangeven van grenzen en zelfstandig ondernemerschap.
- Programma's voor schuldhulpverlening en budgetcoaching.
- Ondersteuning bij het verwijderen van foto's en ongewenste online content.